

Ladislav Babić

Sloboda, istina i interes

(uz Svjetski dan slobode medija)

Kaže se, što u praksi najčešće biva šuplja fraza, kako je ljudski život najdragocjeniji. Kome? Dakako, čovjeku, jer se njegove vrste *Tvorac* već odavno odrekao odjezdivši u mirnije dijelove svemira, i prepustivši je vlastitoj sudbini. Ipak, čini se da zaista postoji vrednija stvar od života – dapače, i više stvari – jer čovjek često dobrovoljno ode u smrt radi njih. U obranu *obitelji* ne jedan je položio život, kao i u borbi za *slobodu*; nezgodno je jedino razilaženje u shvaćanju tog općeg pojma. Borci za slobodu ili uspostavu tiranije, dilema je koju i jedni i drugi (a koji su koji, ostaje često vrlo dvojmljivo) često i svojim životima nastoje dokazati, odnosno demantirati. Pa, to je, rekli bismo, nekako implicitno sadržano u naznaci „opći“ pojam, dajući svakome mogućnost njegova tumačenja. Čini se kako nas je već spomenuti *odbjeglica* od vlastitog djela, dobrano nasamario sijasetom pogrešaka ugrađenih u svoju kozmičku inovaciju – razumni život. Vjernici će se zaklinjati da je upravo u tome i cijela poanta – slobodi koju je dao čovjeku da sam sagledava, procjenjuje i odlučuje o stvarima koje prečesto i život znače. No, to nas opet dovodi do koju rečenicu prije ove, o tumačenjima općih pojmova i cijeni koja se za to plaća, i tako *circulus vitiosus – ad infinitum*. Dok se *Tvorac* negdje opija, zaboravivši patnje svog diletantskog djela.

No, vratimo se na povod ovom tekstu. Neznani put se, povodom *Svjetskog dana slobode medija*, već nekako tradicionalno – pretvoreno u medijski anale – [obraća pažnja](#) ne samo na njihovo opadanje tijekom zadnjih desetljeća, već i na sudbinu medijskih poslenika, *novinara radnika* sve češće stradalih od *ratnika* ovih ili onih tumača kategorije *slobode*. Pažnja je svakako zaslužena, posebno što se ljudskih života tiče – izgubljenih u pokušaju obznanjivanja javnosti *istine* o zbivanjima s kojih izvještavaju. I tu smo opet kod stvari važnije od ljudskog života, rad koje, znajući sve potencijalne opasnosti što im prijete, izvjestitelji ne odustaju u pokušajima da nam ih približe - *istine*! U osnovi, oni ne ginu zbog nje same, već uslijed njene različite interpretacije strana čijih sukoba novinari bivaju „kolateralna žrtva“, kako se vole nazivati onako „usputni“ ljudski leševi posijani u eskaliranoj borbi *interesa*. I opet smo kod jedne riječi, povezane kako sa *slobodom*, tako i sa *istinom* – u praksi još bitnijom od njih, jer objašnava njihov privid koji nam se nastoji nametnuti kao suština. Sve u ovom svijetu zbiva se zbog različitih, neusklađenih, često toliko proturječnih *interesa* da zbog njih nije teško ni ubiti. Tumačeći *slobodu* – iz vlastitog *interesa* – na svoj način, i ne htijući da *istina* o pozadini svega doprije do javnosti, ne samo ekstremističke manjine ili teroristi, već i legitimne vlade – premnogo puta na nelegitimni način zasjele na čelo države – ušutkavaju zauvijek prečesti i „preglasan“ *glas javnosti*, kako novinare znamo nazivati.

Odajući poštovanje njihovoj žrtvi (ne gubeći iz vida među njima prevladavajući broj promotora tuđih *interesa*, a ne glasa *istine*), zalažući se za razvoj istinskih medijskih sloboda, a to su one koje iznoseći - pišući, govoreći ili prikazujući - pozadine *parcijalnih interesa* koji se nastoje nametnuti kao opći, bivaju neometane, potrebno je jedno shvatiti. Čovječanstvo je na svom često opjevanom civilizacijskom putu došlo tako daleko, da se ni dan danas - u dvadeset prvom vijeku, početkom trećeg tisućljeća, kad osvaja svemirska prostranstva, prodire u tajne materije i presađuje ljudska srca - nije odmaklo dalje od vjekovnih pokušaja „*presađivanja*“ *duha interesa* vladajućih elita u većinu nad kojom vladaju. Takva politička mafija nesrazmjerno je opasnija po sve nas od one kriminalne, s kojom je vrlo često u sprezi uzajamno sukladnih interesa.

Seks je općeljudska djelatnost, ne samo ugodna njegovim sudionicima već i neophodni instrument održanja naše vrste. Druga je stvar što, bilo svojim ekstremnim oblicima upražnjavanja povezanih sa genetskim ili psihološkim problemima manjine (ne, tu ne mislim na gay populaciju!), bilo zbog njegove komercijalizacije ili uslijed svijesnog ideološkog djelovanja dogmatski zastranjenih relikata srednjeg vijeka (religija koje ga nastoje ogaditi), prečesto biva dezavuiran u mnogih kao obična prljavština. Na sličan način i politika, u običnih ljudi biva – ne bez razloga -percipirana kao zanat stariji čak i od onog „najstarijeg“, mada bi u svojoj osnovi (poput seksa) trebala predstavljati časnu djelatnost, na socijalnom polju jednako doprinoseći našem održanju kao što to „najlepša igra ljudi“ čini na biološkom. Politika je postala bojno polje – uz dozvoljenu upotrebu svih mogućih oružja, tako da je postala gotovo nebitna razlika između nje i rata kao „*nastavka politike drugim sredstvima*“ - suprotstavljenih interesa, a ne praktično promicanje istine, pravde, slobode, socijalnog i ekonomskog napretka *sviju nas*, a ne samo odabrane elite. Dok to, upravo spomenuti *svi* – odnosno, *golema većina* – ne shvate, dotle će i novinari svojim životima pridonositi obrazovanju i unapređivanju etike malih ljudi, koji nažalost ponajčešće i sami žrtvuju vlastitu slobodu i spoznaju istine u zauzimanju za svoje sitne, egoističnu interese.

PR

DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>